

## İlkokullarda Hangi Derslere Hangi Öğretmenlerin Girmesi Gerektiğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Doç. Dr. Mustafa BAŞARAN<sup>1</sup>

Uz. Fevzi GÜÇLÜ<sup>2</sup>

---

### Özet

İlkokulda hangi derslere hangi öğretmenlerin -branş ve sınıf öğretmeni olmak üzere- gireceğine ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etme amacıyla yapılan bu araştırmanın yöntemi ilişkisel taramadır. Araştırmanın evrenini Isparta ilinde bulunan tüm resmi anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde eğitim öğretim faaliyetinde bulunan toplam 6010 öğretmen oluşturmaktadır. Bu evrenden toplam 2100 öğretmene ulaşılmış ve anket uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler genel olarak, **ilk okuma yazma, Türkçe, matematik, hayat bilgisi fen bilgisi, sosyal bilgiler ve birinci sınıf düzeyinde oyun ve fiziki etkinlikler** derslerinin sınıf öğretmenlerince; **oyun ve fiziki etkinlikler, müzik, görsel sanatlar, yabancı dil ve din kültürü ve ahlak bilgisi** derslerinin ise branş öğretmenleri tarafından işlenmesinin daha uygun olacağı görüşündedir. Yine öğretmen görüşlerine göre, anaokulları bir yıl ve zorunlu, ilkokullar beş yıl ve zorunlu, ortaokullar üç yıl ve zorunlu, liseler ise dört yıl ve isteğe bağlı olmalıdır.

### Anahtar Kelimeler

Sınıf öğretmenliği  
Branş öğretmeni  
Sınıf öğretmenliği eğitimi  
İlkokul müfredatı

### Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 28.11.2020

Kabul Tarihi: 18.12.2020

Elektronik Yayın Tarihi: 28.12.2020

DOI: 11..11111/ted.xx

---

<sup>1</sup> Doç. Dr. YTÜ, Eğitim Fak., Temel Eğitim Böl., mbasaran66@yahoo.com, ORCID: 0000-0003-1684-5852

<sup>2</sup> Uzman Öğretmen, Isparta İl Milli Eğitim Müd., guclufevzi@gmail.com.

# Teachers' Views Regarding the Teaching of Courses in Primary School by Branch or Primary School Teachers

Doç. Dr. Mustafa BAŞARAN<sup>1</sup>  
Uz. Fevzi GÜÇLÜ<sup>2</sup>

## Abstract

The method of this research, which aims to determine the teachers' views on which teachers will attend which lessons in primary school, including branch and classroom teachers, is screening. The universe of the research consists of 6010 teachers who are engaged in education in all official kindergartens, primary schools, secondary schools and high schools in Isparta. A total of 2100 teachers from this universe were reached and a questionnaire was applied. According to the results of the research, They stated that it would be more appropriate that Turkish, mathematics, life science, science and social studies classes lessons are should be taught; by the classroom teachers; to teach games and physical activities, music, visual arts, foreign language and religious culture and moral knowledge, lessons are should be taught by the branch teachers . According to teachers' opinions, kindergartens should be one year and compulsory, primary schools should be five years and compulsory, secondary schools should be three years and compulsory, high schools should be four years and optional.

## Keywords

Primary school  
Primary school teachers  
Primary school program

## About Article

Sending Date: 28.11.2020  
Acceptance Date: 18.12.2020  
Electronic Issue Date: 28.12.2020

DOI: 11..11111/ted.xx

## GİRİŞ

Bir gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklendiğinde diğer düğmeler de muhakkak yanlış iliklenecektir. Bu sebepten ilkokul düzeyinde eğitimin kalitesini arttırmak için yapılacak her değişim eğitim sisteminin tamamını etkileyecek potansiyele sahiptir. İlkokul düzeyinde sadece program bazında yapılacak düzenlemelerin hem bu düzey hem de daha üst düzeydeki nispeten sınırlı kalacaktır. Hedeflenen kazanımların ilkokul düzeyinde kaç senede kazandırılacağı ve daha da önemlisi bu kazanımların kimler tarafından kazandırılacağı da son derece önemlidir.

Bir eğitim sisteminde en temel üç unsur öğretmen, öğrenci ve velidir. Eğitim sisteminin ürünlerinin başarısı bu üç unsurun işbirliği ve uyumuna bağlıdır (Carneiro, 2008). Ancak eğitimin gerçekleştiği süreçte öğretmen-öğrenci iletişiminin niteliği, birinci derecede önemlidir (Yılmaz & Tosun, 2013; Nurmi, 2012). Türkiye’de eğitim ortamlarının fiziksel şartlar açısından belli bir standarda ulaştığı ve normal gelişim özellikleri gösteren 6-11 yaşındaki tüm çocukların zorunlu ilkokul eğitimi aldığı düşünüldüğünde, ilkokullarda

<sup>1</sup> Doç. Dr. YTÜ, Eğitim Fak., Temel Eğitim Böl., mbasaran66@yahoo.com, ORCID: 0000-0003-1684-5852

<sup>2</sup> Uzman Öğretmen, Isparta İl Milli Eğitim Müd., guclufevzi@gmail.com,

eğitimin niteliğinin doğrudan öğretmenin niteliğine bağlı olduğu kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Bu durumda okulda yapılan eğitimin niteliğinin en önemli yordayıcısının öğretmen niteliği olduğu da söylenebilir (Maulana, Opdenakker & Bosker, 2016; Telli, Brok & Çakıroğlu, 2008).

İlkokulda verilen eğitim her türlü ideolojik, ekonomik veya günlük siyasi tartışmanın dışında tutulacak kadar önemlidir. Öğrencilerin erken yaşlarda ilgi ve istidatlarının keşfedilip buna göre eğitilip yönlendirmesinin önemine binaen söylenen “Ağaç yaşken eğilir.” atasözünde de bu gerçek vurgulanmaktadır. Ancak günümüzde bilimsel, teknolojik ve sosyolojik alanda öylesine bilgi birikimi sağlanmış ve o kadar çok gelişme meydana gelmiştir ki, günlük hayata bile uyum sağlamak için bireylerin sahip olması gereken beceriler de bu gelişmelerle birlikte artmıştır (Beane, Becker & Park, 2011; Griffin vd., 2012; Kennedy & Odell, 2014; Lai & Viering, 2012). İlkokullarda hangi derslerin branş veya sınıf öğretmenleri tarafından işlenmesi gerektiği tartışması da bu noktada başlamıştır. İlkokulda verilen eğitimle öğrencilere kazandırılacak becerilerin hangileri olacağı kadar ilkokuldaki derslerin hangi öğretmenler tarafından işleneceği de tartışılmaktadır. Bu tartışmalar şu iki görüş çevresinde yapılmaktadır (Erol & Başaran, 2020):

1-İlkokulda öğrencilere kazandırılacak çok fazla beceri vardır; hem bu becerileri kazandırmak hem de öğrencilerin potansiyelini keşfedip ortaya çıkarmak için ilkokulda dersler (en azından bir kısmı) branş öğretmenleri (ilgili alanda derinlemesine bilgi sahibi) tarafından işlenmelidir.

2- İlkokulda hedeflenen becerileri kazandırmak için sınıf öğretmenlerinin aldığı lisans eğitimi yeterlidir. Bu sebepten ilkokulda dersler 6-11 yaş arası çocukların gelişim ve öğrenme özelliklerini bilen, bu çocukların bağlanabileceği yetişkin ihtiyacını da karşılayabilecek sınıf öğretmenlerince işlenmelidir.

Ülkemizde sınıf öğretmeni yetiştirmede meydana gelen değişimler, devletin ve toplumun ilkokul düzeyinde verilecek eğitimden beklentilerinin göstergesi olarak değerlendirilebilir. İlkokul düzeyinde verilen düzenli eğitimin Osmanlı Devletinin yükselme döneminden itibaren başladığı söylenebilir. Osmanlı Devleti, iyi eğitimli dindar kişiler yetiştirmesi için eğitime erken yaşlarda başlanmasını sağlamıştır ve bu amaçla çocukların ilkokula gidebilmesi için gerekli önlemleri alınmıştır (Bağcı, 2014; Güzelbey, 2006). Çocuklar öğrenim hayatına genellikle mahallede bulunan ve camiye bitişik inşa edilen “sıbyan mekteplerine” amin alaylarıyla başlamışlardır. Burada dini ilimler ağırlıklı olmak üzere çocukların günlük hayatta ihtiyaç duydukları diğer becerileri (adab-ı muşeret, okuma, yazma, hesaplama vb.) kazandırmak amacıyla hazırlanan bir program uygulanmıştır. Sıbyan mekteplerinde bir hoca ve onun yardımcısı olan kalfalar ayrıca bir temizlikçi (Bevvab) ve bir de Mubassır (çocukları evine götürüp getiren veya kavga etmelerinin önüne geçen kimse) görev yapmıştır. Hoca ve kalfalar, kişilik özellikleri ve davranışlarıyla mahalle sakinlerinin saygısını kazanmış kişiler arasından seçilmiştir. Bu kişilerin ayrıca bedenen sağlıklı, muhakemesi güçlü, belli bir kültür birikimine sahip ayrıca bu birikimini çocuklara aktarırken yaşlılığın getirdiği tecrübeyi de kullanabilecek yaşlı kimseler olmasına dikkat edilmiştir (Türk, 2006; Akyüz, 2001).

Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte tüm eğitim kademelerindeki öğrenciler için öğretmen yetiştirmede birçok düzenleme yapılmıştır. Öğretmen yetiştirmede temel amaç

öğretmenlerin, yeterli alan bilgisine, öğretmenlik meslek bilgisine ve genel kültüre sahip olmalarını sağlamaktır. Cumhuriyetin ilk yıllarından 1970'e kadar ilkokulda dersleri işleyecek öğretmenler lise düzeyinde üç yıllık eğitim veren "İlköğretmen Okullarında" yetiştirilmiştir. Özellikle köylerde bulunan ilkokulların öğretmen ihtiyacını karşılamak için 1940'ta kurulan ve 1954 yılında kapatılan köy enstitüleri de ilkokul öğretmeni yetiştiren diğer bir kurumdur. Ancak özellikle köylerde zaman zaman ortaya çıkan öğretmen ihtiyacını karşılamak amacıyla ilkokul veya daha üst düzeyde eğitime sahip kişilere de çeşitli kurslar yoluyla öğretmen olma hakkı verilmiştir. 1974'ten itibaren ilkokullara öğretmen yetiştirilmek üzere lise mezunlarına yönelik iki yıllık "Eğitim Enstitüleri" açılmıştır. 1982 yılında ise bu enstitüler "Eğitim Yüksek Okulu" adıyla üniversitelerin çatısı altına alınmıştır. 1986 yılında ise daha önceki yıllarda orta öğrenim düzeyinde yetişmiş ilkokul öğretmenleri için Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi tarafından iki yıl süreli "Eğitim Ön Lisans Programı" başlatılmıştır. 1992 yılında ise ilkokullarda dersleri işleyecek öğretmenlerin Eğitim Fakültelerinin lisans düzeyinde eğitim veren Sınıf Öğretmenliği Bölümlerinden mezun olma şartı getirilmiştir. Bu bölümlerin programları ise değişen ilkokul programları doğrultusunda zaman zaman güncellenmektedir (Ada ve Baysal, 2013; Akyüz; 2001; Binbaşıoğlu, 1990). Ancak günümüzde dahi özellikle kırsal kesimde ve büyükşehirlerdeki ilkokullarda ihtiyaç halinde "ücretli öğretmenlik" statüsünde olmak kaydıyla, başka alanlardan lisans mezunu (açık öğretim fakülteleri, eğitim fakülteleri veya diğer fakülteler) ve ön lisans mezunu kişiler de ilkokullarda dersleri işlemektedir (Çınkır ve Kurum, 2017).

### **Araştırmanın Amacı**

Kavramsal çerçevede de görüleceği üzere sınıf öğretmenliği mesleğinin niteliklerinin neler olduğu, sınıf öğretmenlerinin nasıl yetiştirilmesi ve ilkokulda hangi derslere hangi öğretmenlerin girmesi gerektiği üzerinde uzlaşılabilmiş konular değildir. Bu konuda, dünyadaki ve ülkemizdeki siyasi, eğitim bilimsel, ekonomik ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda kimi zaman köklü değişimler yapıldığı kimi zaman da palyatif çözümler üretildiği görülmektedir. Günümüzde (mücbir sebepler hariç) Türkiye'de ilkokullarda öğretmenlik yapmak için sınıf öğretmenliği lisans programını tamamlamış olmak gerekmektedir. Tarihi seyre bakıldığında gelinen bu nokta tatmin edicidir.

Günümüzde Türkiye'de tüm branşlarda olduğu gibi sınıf öğretmenliği mesleğine başlamak da zorlaşmıştır. Binlerce eğitim fakültesi mezunu, bazı branşlarda açık öğretim fakültesi mezunu ve ayrıca formasyon eğitimi almış diğer fakülte mezunları, öğretmen adaydır. Bu adaylar merkezi seçme sınavında -baraj sınavı olmayan- başarılı olmak zorundadır. Ayrıca 2012-2013 eğitim yılında eğitim kademeleri 4+4+4 olarak yeniden yapılandırılmıştır. Bu durumda ihtiyaç duyulan branş ve sınıf öğretmeni sayılarında da yeniden düzenlemeler yapılması gerekmiştir: İhtiyaç duyulan sınıf öğretmeni sayısı azalmış branş öğretmeni sayısı artmıştır. Gelişen teknoloji ve eğitim bilimlerinde meydana gelen anlayış farklılıklarıyla beraber ilkokullarda öğrencilere kazandırılması gereken beceriler ve becerilerin niteliği de farklılaşmıştır.

Tüm bu şartlar altında ilkokullarda hangi derslerin hangi öğretmenler tarafından işleneceği tartışması - öğretmen istihdamını yakından ilgilendirdiği için tartışmanın en çok bu boyutu gündeme gelmekle beraber- başlamış ve henüz bir sonuca ulaşamamıştır. Çünkü bu konunun bir boyutu, öğretmen istihdamı, bir boyutu öğretmen yetiştirme, bir boyutu

ilkokulların sahip olduğu fiziki olanaklar, bir boyutu günümüzde öğrencilere kazandırılması gereken beceriler ve diğer bir boyutu ise ilkokul çocuklarının gelişim özellikleridir. Bu araştırmada, ilkokulda hangi derslere hangi öğretmenlerin -branş ve sınıf öğretmeni olmak üzere- gireceğine ilişkin öğretmen görüşlerinin tespiti amaçlanmıştır.

## YÖNTEM

Bu araştırmanın yöntemi nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel taramadır. İlişkisel tarama modeli, genel tarama modeli türlerinden biridir. Tarama modeli, var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlenmeyi amaçlayan ve araştırmaya konu olan birey, olay ya da nesneyi kendi koşulları içerisinde olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan bir modeldir (Karasar, 2008). İlişkisel tarama ise iki ya da daha fazla sayıdaki değişken arasında, birlikte değişimin varlığı veya derecesini belirlemek amacıyla kullanılmaktadır (Creswell, 2011; Karasar, 2008). Araştırmada değişkenler arasında var olan ilişkileri tespiti için araştırmacılar tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır.

### Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Isparta ilinde bulunan tüm resmi anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde eğitim öğretim faaliyetinde bulunan toplam 6010 öğretmen oluşturmaktadır. Bu evrenden toplam 2100 öğretmene ulaşılmış ve anket uygulanmıştır.

Örnekleme alınan öğretmenlerle ilgili bazı sayısal veriler tablo 1’de sunulmaktadır.

**Tablo 1.** Örnekleme Alınan Öğretmenlerle İlgili Bazı Sayısal Veriler

Değişken	Alt boyutlar	N	%
Cinsiyet	Kadın	1226	58,4
	Erkek	874	41,6
Kıdem	1-2 yıl	63	3,0
	3-5 yıl	150	7,1
	6-10 yıl	566	27,0
	11-15 yıl	450	21,4
	16-20 yıl	281	13,4
	+21 yıl	590	28,1
Mezuniyet	Eğitim fakültesi	1596	76,0
	Diğer fak. (formasyon)	246	11,7
	Diğer fakülteler	205	9,8
Yüksek lisans	Ön lisans	53	2,5
	Yapmış	257	12,2
Branş	Yapmamış	1843	87,8
	Sınıf öğretmenliği	492	23,4
	Anaokulu öğretmenliği	107	5,1
	Branş öğretmeni	1608	76,6

Tablo 1’de de görüleceği üzere örnekleme alınan toplam 2100 öğretmenin 1226’sı (% 58,4) kadın iken 874’ü ise (% 41,6) erkektir. Öğretmenlerin 63’ü (%3) 1-2 yıl, 105’i (%7.1) 3-5

yıl, 566'sı (%27.0) 6-10 yıl, 450'si (%21.4) 11-15 yıl, 281'i (%13.4) 16-20 yıl ve 590'ı ise (%28.1) 21 yıldan daha fazla mesleki kıdeme sahiptir. Öğretmenlerin 1596'sı (%76.0) eğitim fakültelerinden, 205'i (%9.8) diğer fakültelerden mezun olup formasyon sertifikası almamış ve 246'sı diğer fakültelerden mezun olup formasyon sertifikası almıştır. 53 öğretmen (%2.5) ise ön lisans diplomasına sahiptir. Örnekleme alınan öğretmenlerin 257'si ise (%12.2) yüksek lisans yapmıştır. Öğretmenlerin 492'si (%23.4) sınıf öğretmeni, 107'si (%5.1) anaokulu öğretmeni ve 1501'i (71.5) ise ortaokulda ve lise düzeyindeki okullarda branş dersleri öğretmeni olarak çalışmaktadır.

### Ölçme Aracı

Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Anketin geçerliliği Türkçe öğretmenliği, sosyal bilgiler öğretmenliği, matematik öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği, anaokulu öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, ölçme ve değerlendirme ve dil bilgisi alanında doktorasını tamamlamış sekiz öğretim üyesinin görüşü alınarak sağlanmıştır. Uzmanlar maddeleri Lawshe analiz yöntemini dikkate alarak "amaca uygunluk", "açıklık" ve "anlaşılabilirlik" açısından değerlendirmişlerdir. Bu değerlendirmeler sonucu maddeler üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmış üç madde ölçekten çıkarılmıştır. Son hâli verilen ölçeğin geçerlilik indeksi .94 olarak bulunmuştur. Anketin güvenilirliği için 35 kişilik bir öğretmen grubu ile test tekrar test yapılmıştır. Bu yapılan test sonucu elde edilen korelasyon katsayısı (r) .94 olarak bulunmuş ve ölçeğin güvenilir olduğuna karar verilmiştir.

### Uygulama

Geliştirilen anket için öncelikle Yıldız Teknik Üniversitesinin ilgili kurulundan etik raporu alınmıştır. Anket internet üzerine yüklenmiş ve öğretmenlerin internet üzerinden anketi cevaplamaları sağlanmıştır. Öğretmenler anketin varlığından Isparta İl Milli Eğitim müdürlüğü tarafından haberdar edilmiştir. Ankete katılım, gönüllülük esasına göre yapılmıştır. Elde edilen veriler bilgisayar programı kullanılarak işlenmiş ve ilgili istatistik testler bu program kullanılarak yapılmıştır.

## BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada elde edilen verilerin analizi sonucu ulaşılan bulgular, tablolar halinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

**Tablo 2.** İlkokullarda Hangi Dersleri -Branş ve Sınıf Öğretmeni Olmak Üzere- Hangi Öğretmenlerin İşlenmesi gerektiğine ilişkin Öğretmen Görüşleri

Ders	Sınıf	Öğretmen branşı	Sınıf öğretmeni işlenmeli.		Branş öğretmeni işlenmelidir		Kay-kare (χ <sup>2</sup> )	Sd.	p
			F	%	F	%			
			İlk okuma yazma	1-sınıf	Sınıf Öğrt.	492			
		Branş Öğrt.	1545	73,57	63	3			
Matematik	1-sınıf	Sınıf Öğrt.	492	23,42	0	0	34,157	1	,000
		Branş Öğrt.	1502	71,52	106	5,04			
Hayat bilgisi	1-sınıf	Sınıf Öğrt.	492	23,42	0	0	14,710	1	,000
		Branş Öğrt.	1561	74,33	47	2,23			
Görsel	1-sınıf	Sınıf Öğrt.	215	10,23	277	13,19	17,738	1	,000

sanatlar		Branş Öğrt.	731	34,80	877	41,76			
Müzik	1-sınıf	Sınıf Öğrt.	188	8,95	304	14,47	20,138	1	,000
		Branş Öğrt.	800	38,09	808	38,47			
Oyun ve Fizikî Etkinlikler	1-sınıf	Sınıf Öğrt.	272	12,95	220	10,47	12,663	1	,000
		Branş Öğrt.	1032	49,14	576	27,42			
Türkçe	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	492	23,42	0	0	89,997	1	,000
		Branş Öğrt.	1350	64,28	258	12,22			
Matematik	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	477	22,71	15	0,71	83,780	1	,000
		Branş Öğrt.	1278	60,85	330	15,71			
Hayat bilgisi	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	492	23,42	0	0	45,194	1	,000
		Branş Öğrt.	1470	70	138	6,57			
Yabancı dil	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	41	1,95	451	21,47	33,012	1	,000
		Branş Öğrt.	312	14,85	1296	61,71			
Görsel sanatlar	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	122	5,80	370	17,61	6,900	1	,009
		Branş Öğrt.	498	23,71	1110	52,85			
Oyun ve Fizikî Etkinlikler	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	194	9,23	298	14,19	14,778	1	,000
		Branş Öğrt.	793	37,76	815	38,80			
Müzik	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	104	4,95	388	18,47	9,405	1	002
		Branş Öğrt.	452	21,52	1156	55,04			
Fen bilgisi	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	444	21,14	48	2,28	48,300	1	,000
		Branş Öğrt.	1217	57,95	391	18,61			
Sosyal bilgiler	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	452	21,52	40	1,90	33,713	1	,000
		Branş Öğrt.	1298	61,80	310	14,76			
Din kül. Ahlak bil.	2-4 sınıf	Sınıf Öğrt.	119	5,66	373	17,76	73,499	1	,000
		Branş Öğrt.	738	35,14	870	41,42			

Tablo 2 incelendiğinde, örnekleme alınan sınıf öğretmenlerinin tamamının ilkökul birinci sınıflarda ilk okuma yazma, matematik ve hayat bilgisi derslerinin sınıf öğretmeni tarafından işlenmesi; yarısından biraz fazlası oyun ve fizikî etkinlikler dersini sınıf öğretmeni; yarısından oldukça fazlası ise görsel sanatlar ve müzik dersini branş öğretmenleri tarafından işlenmesi gerektiğini düşündükleri görülmektedir (toplam 492 sınıf öğretmenin tamamı ilk okuma yazma, matematik ve hayat bilgisi dersinin sınıf öğretmeni; 277'si (%13.19) görsel sanatlar, 304'ü (%14.4) müzik ve 220'si (%10.47) ise oyun ve fizikî etkinlikler dersinin branş öğretmeni tarafından işlenmesi gerektiğini düşünmektedir). Örnekleme alınan branş öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun ilkökul birinci sınıflarda ilkökuma yazma, matematik, hayat bilgisi ve fizikî etkinlikler ve oyun derslerinin sınıf öğretmeni; yarısından fazlasının ise görsel sanatlar ve müzik dersini branş öğretmenin işlenmesi gerektiğini düşündükleri görülmektedir (toplam 1608 branş öğretmenin 63'ü (%3) ilk okuma yazma, 106'sı (%5.04) matematik, 47'si (%2.23) hayat bilgisi, 576'si (%27.42) oyun ve fizikî etkinlikler, 808'i (%38,47) müzik ve 731'i (%34.80) görsel sanatlar dersinin branş öğretmeni tarafından işlenmesi gerektiğini düşünmektedir).

Örnekleme alınan sınıf öğretmenlerinin tamamının ilkökul ikinci-dördüncü sınıflarda Türkçe ve hayat bilgisi, çok büyük bir kısmının ise matematik, fen bilgisi ve sosyal bilgiler dersine sınıf öğretmenin; yarısından fazlasının ise geri kalan yabancı dil, görsel sanatlar, oyun ve fizikî etkinlikler, müzik ve din kültürü ve ahlak bilgisi dersine branş öğretmenin girmesi gerektiğini düşündüğü görülmektedir. Sınıf öğretmenleri özellikle yabancı dil

dersinin branş öğretmeni tarafından işlenmesi gerektiğini düşünmektedir (toplam 492 sınıf öğretmeninin tamamı Türkçe ve hayat bilgisi, 477'si (%22.71) matematik, 444'ü (%21.14) fen bilgisi, 452'si (%21,52) sosyal bilgiler, 41'i (%1.95) yabancı dil, 122'si (%5.80) görsel sanatlar, 199'ü (%9.23) oyun ve fiziki etkinlikler, 104'ü (% 4.95) müzik, 119'u (%5.66) din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin sınıf öğretmeni tarafından işlenmesi gerektiğini düşünmektedir). Örnekleme alınan branş öğretmenlerinin çok büyük bir çoğunluğu ise ilkökul ikinci-dördüncü sınıflarda Türkçe, matematik, hayat bilgisi, fen bilgisi ve sosyal bilgiler derslerine sınıf öğretmeninin girmesi gerektiğini düşünmektedir. Yine bu öğretmenlerin çoğunluğu görsel sanatlar, yabancı dil, oyun ve fizikî etkinlikler, müzik ve din kültürü ve ahlak bilgisi derslerine branş öğretmenin girmesi gerektiğini düşünmektedir (toplam 1608 branş öğretmenin 1350'si (%64.28) Türkçe, 1470'i (%70) hayat bilgisi, 1278'i (%60.85) matematik, 1217'si (%57.95) fen bilgisi, 1298'i (%57.95) sosyal bilgiler, 312'si (%14.85) yabancı dil, 498'i (%23.71) görsel sanatlar, 793'ü (37.76) oyun ve fiziki etkinlikler, 452'si (% 21.52) müzik ve 738'i ise (%35.14) din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin sınıf öğretmeni tarafından işlenmesi gerektiğini düşünmektedir).

Sınıf ve branş öğretmenlerinin hangi derslere hangi öğretmenlerin girmesi gerektiğine dair görüşleri arasındaki farkın manidarlığını tespit etmek için yapılan kay-kare testinde bütün dersler için grupların (sınıf öğretmeni-branş öğretmeni) görüşleri (ilgili derse sınıf öğretmeni girmelidir-branş öğretmeni girmelidir) arasındaki farkın manidar olduğu görülmüştür ( $p<.05$ ). Ancak bu test doğası gereği her bir hücrede gözlenen denek sayısı ve beklenen denek sayısı arasındaki ilişkiye bakarak yapıldığı ve örneklem çok büyük ( $N=2100$ ) olduğu için böyle bir sonuç çıkması kaçınılmazdır. Araştırmanın problemi temel alınarak yapılan değerlendirmede ise şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Hem sınıf hem de branş öğretenlerinin birinci sınıftaki ilk okuma yazma, matematik, hayat bilgisi, görsel sanatlar ve ikinci-dördüncü sınıftaki hayat bilgisi, fen bilgisi, yabancı dil, görsel sanatlar ve müzik derslerin hangi öğretmen tarafından işlenmesi gerektiğine ilişkin görüşleri paraleldir.

İlkokul birinci sınıflarda sınıf öğretmenlerinin, “müzik dersini branş öğretmeni işlemelidir” görüşü branş öğretmenlerine kıyaslandığında; branş öğretmenlerinin, “oyun ve fiziki etkinlikler dersini sınıf öğretmenleri işlemelidir” görüşü sınıf öğretmenlerine kıyaslandığında belirgin şekilde baskındır.

İlkokul ikinci-dördüncü sınıflarda sınıf öğretmenlerinin, “Türkçe dersini sınıf öğretmeni işlenmelidir”, “matematik dersini sınıf öğretmeni işlenmelidir”, “oyun ve fiziki etkinlikler dersini branş öğretmenleri işlemelidir” ve “din kültürü ve ahlak bilgisi dersini branş öğretmenleri işlemelidir” görüşü, branş öğretmenleriyle kıyaslandığında; branş öğretmenlerinin, “hayat bilgisi dersini branş öğretmeni işlenmelidir” görüşü sınıf öğretmenleriyle kıyaslandığında belirgin şekilde baskındır.

**Tablo 3.** İlkokullardaki derslerin branş veya sınıf öğretmeni tarafından işlenmesi hususunda öğretmen görüşleri

İfade	Sınıf öğret.		Branş öğr.		t	p
	X	S	X	S		
İlkokulların sahip olduğu fiziksel imkanlar branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden daha iyi bir eğitim yapmasını engeller.	2,26	1,23	2,30	1,12	,813	,416
İlkokul öğrencilerinin gelişim düzeyleri branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden daha iyi bir eğitim yapmasını engeller.	2,64	1,38	2,52	1,21	1,795	,053
İlkokuldaki derslerin içerikleri de alan uzmanlığı gerektirmektedir.	3,12	1,49	3,11	1,39	,156	,876



Amaç branş öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerin tespiti ve bu öğrencileri eğitmesi ise BİLSEM'ler bu amaç için yeterlidir.	2,64	1,38	2,71	1,26	1,177	,239
Sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlerin aldığı lisans eğitimi ilkokuldaki tüm dersleri vermek için yeterlidir.	2,93	1,41	2,69	1,31	3,480	,001
Branş öğretmenleri ilkokulda öğrencilere daha fazla bilgi/beceri kazandırır.	2,54	1,39	2,98	1,31	6,438	,000
Yabancı dil, beden eğitimi, müzik gibi özel öğretim yöntemleri gerektiren dersler branş öğretmenleri tarafından işlenmelidir.	3,61	1,48	3,70	1,42	1,199	,231
Sınıf öğretmenleri aldıkları eğitim sayesinde öğrencilerle daha güçlü duygusal bağ kurmaktadırlar	3,87	1,53	3,44	1,44	5,802	,000
Sınıf öğretmenleri öğrencilerin derslerine her gün girdikleri için öğrencilerle daha güçlü duygusal bağ kurmaktadırlar.	3,97	1,50	3,63	1,44	4,506	,000
Branş öğretmenleri ilkokul öğrencileri ile duygusal bağ kurmada sıkıntı yaşarlar.	3,00	1,38	2,59	1,28	5,988	,000
Branş öğretmenleri ilkokul öğrencilerinin akademik seviyelerine inmede sıkıntı yaşarlar.	3,06	1,41	2,69	1,33	5,193	,000
İlkokulda, sosyal becerileri kazanmak akademik becerileri kazanmaktan daha önemli olduğundan derslere sınıf öğretmenleri girmelidir.	3,06	1,44	2,93	1,41	1,658	,098
Branş öğretmenlerinin derslerinde ilkokul öğrencilerinin kaygı düzeyi artar.	2,79	1,33	2,67	1,29	1,734	,083
İlkokul öğrencileri farklı branş öğretmenlerine uyum sağlamada zorlanırlar.	2,88	1,37	2,81	1,34	,929	,353
Kademeler arası geçişte yapılan merkezi sınavlar ilkokulda bazı derslere branş öğretmenlerinin girmesini zorunlu kılmaktadır	2,93	1,39	3,12	1,27	2,715	,007

Tablo 3 ilgili betimsel veriler yardımıyla incelendiğinde hem sınıf hem de branş öğretmenlerinin “ilkokulların sahip olduğu fiziksel imkanlar, branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden daha iyi bir eğitim yapmasını engeller.”, “ilkokul öğrencilerinin gelişim düzeyleri branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden daha iyi bir eğitim yapmasını engeller.”, “amaç branş öğretmenlerinin özel yetenekli öğrencilerin tespiti ve bu öğrencileri eğitmesi ise BİLSEM'ler bu amaç için yeterlidir.”, “branş öğretmenlerinin derslerinde ilkokul öğrencilerinin kaygı düzeyi artar.” ve “ilkokul öğrencileri farklı branş öğretmenlerine uyum sağlamada zorlanırlar.” görüşlerine orta derecede katıldıkları ve bu görüşlere katılma dereceleri arasında anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir ( $p>.05$ ). Hem sınıf hem de branş öğretmenleri “ilkokuldaki derslerin içerikleri de alan uzmanlığı gerektirmektedir.”, “yabancı dil, beden eğitimi, müzik gibi özel öğretim yöntemleri gerektiren dersler branş öğretmenleri tarafından işlenmelidir.” ve “ilkokulda, sosyal becerileri kazanmak akademik becerileri kazanmaktan daha önemli olduğundan derslere sınıf öğretmenleri girmelidir.” görüşlerine yüksek derecede katılmaktadır ve bu görüşlere katılma dereceleri arasında da manidar bir farklılık bulunmamaktadır ( $p>.05$ ). Ancak sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre “sınıf öğretmenliği bölümü mezunu öğretmenlerin aldığı lisans eğitimi ilkokuldaki tüm dersleri vermek için yeterlidir.” “sınıf öğretmenleri aldıkları eğitim sayesinde öğrencilerle daha güçlü duygusal bağ kurmaktadırlar.” “sınıf öğretmenleri öğrencilerin derslerine her gün girdikleri için öğrencilerle daha güçlü duygusal bağ kurmaktadırlar.”, “branş öğretmenleri ilkokul öğrencileri ile duygusal bağ kurmada sıkıntı yaşarlar.” ve “branş öğretmenleri ilkokul öğrencilerinin akademik seviyelerine inmede sıkıntı yaşarlar.” görüşlerine katılma düzeyleri manidar şekilde yüksektir ( $p<.05$ ). Son olarak, branş öğretmenlerinin ise “branş öğretmenleri ilkokulda öğrencilere daha fazla bilgi/beceri kazandırır.” ve “kademeler arası geçişte yapılan merkezi sınavlar ilkokulda bazı derslere branş öğretmenlerinin girmesini zorunlu kılmaktadır” görüşlerine katılma düzeyi sınıf öğretmenlerine kıyaslandığında manidar derecede yüksektir.

**Tablo 4.** Eğitim Kademelerinin Kaç Yıl Olması Gerektiğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretm. branşı	1 yıl	2 yıl	3 yıl	4 yıl	5 yıl	Kay-kare ( $\chi^2$ )	Sd	p

		F	%	F	%	F	%	F	%	F	%			
Ana.	Sın. Öğ.	316	15.04	176	8	-	-	-	-	-	-	3,72	1	,053
	Br. Öğrt.	1106	52.66	502	24	-	-	-	-	-	-			
	Top.	1422	67,71	678	32.2	-	-	-	-	-	-			
İlk.	Sın. Öğ.	-	-	-	-	-	-	98	4,66	394	18.76	23,8	1	,000
	Br. Öğrt.	-	-	-	-	-	-	500	23,81	1108	52.76			
	Top.	-	-	-	-	-	-	598	28,48	1502	71.52			
Orta.	Sın. Öğ.	-	-	-	-	371	17,66	121	6,23	-	-	8,55	1	,003
	Br. Öğrt.	-	-	-	-	1109	52,80	499	23,32	-	-			
	Top.	-	-	-	-	1480	70,47	620	29,53	-	-			
Lise	Sın. Öğ.	-	-	-	-	214	10,19	278	13,23	-	-	7,84	2	,020
	Br. Öğrt.	-	-	-	-	669	31,85	908	43,23	31	1,47			
	Top.	-	-	-	-	883	42,04	1186	56,47	31	1,47			

Tablo 4 incelendiğinde örnekleme alınan toplam 2100 öğretmenin 1422'si (%67,71) anaokullarının bir yıl, 678'i ise (%32.2 ) iki yıl olması gerektiğini; 1502'si (%71,52) ilkokulların beş yıl, 598'i ise (%28.48 ) dört yıl olması gerektiğini;1480'ni (%70,47) orta okulların üç yıl, 620'si ise (%29.53 ) dört yıl olması gerektiğini;1186'sı (%56.47) liselerin dört yıl, 883'ü (%32.2 ) üç yıl ve 31'i (%1.47) ise beş yıl olması gerektiğini düşündükleri görülmektedir. Bu sonuçlar ışığında öğretmenlerin genel olarak Türk eğitim sistemi kademelerinin 1+5+3+4 şeklinde olması gerektiğini düşündükleri söylenebilir. Branş ve sınıf öğretmenlerinin ilkokulların kaç yıl olması gerektiğine ilişkin görüşlerinin ise farklılaştığı görülmektedir ( $\chi^2=23,8$  ve  $p<.05$ ). buna göre "sınıf öğretmenlerinin ilkokullar beş yıl olmalıdır görüşü" branş öğretmenleriyle kıyaslandığında daha baskındır. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin çok daha büyük bir kısmı ilkokulların beş yıl olması gerektiğini düşünmektedir.

**Tablo 5.** Eğitim Kademelerinin Zorunlu Olup Olmamasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

	Öğr. branşı	Evet		Hayır		$(\chi^2)$	Sd.	p
		F	%	F	%			
Anaokulu	Sınıf Öğrt.	445	21,19	47	2,23	6,102	1	,014
	Branş Öğrt.	1386	66,00	222	10,57			
	Toplam	1831	87,19	269	12,80			
İlkokul	Sınıf Öğrt.	492	23,42	0	0	-	-	-
	Branş Öğrt.	1608	76,57	0	0			
	Toplam	2100	100	0	0			
Ortaokul	Sınıf Öğrt.	403	19,19	89	4,23	3,760	1	,053
	Branş Öğrt.	1375	65,47	233	11,09			
	Toplam	1778	84,66	322	15,33			
Lise	Sınıf Öğrt.	213	10,14	279	13,28	,320	1	,572
	Branş Öğrt.	673	32,04	935	44,52			
	Toplam	886	42,19	1214	57,80			

Tablo 5'te sınıf ve branş öğretmenlerinin eğitim kademelerinin zorunlu olmasına ilişkin görüşleri yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin tamamı ilkokulun zorunlu olması gerektiği hususunda hemfikirdir. Yine öğretmenlerin büyük çoğunluğu anaokulu ve ortaokulların da zorunlu olması gerektiğini düşünmektedir. Ancak hem sınıf hem de branş öğretmenlerine göre lise düzeyi zorunlu olmamalıdır. Sınıf ve branş öğretmenlerinin anaokulunun zorunlu olmasına ilişkin görüşleri anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ( $\chi^2=6,12$  ve  $p<.05$ ). Anaokullarının zorunlu olması gerektiğini düşünen sınıf öğretmenlerinin oranı

branş öğretmenlerine kıyasla daha fazladır. İlkokullar anaokulundan sonra gelen kurum olması bu sonucun çıkmasında etkili olabilir.

### SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre hem sınıf öğretmenlerinin hem de branş öğretmenlerin hemen tamamı ilkokul birinci sınıf düzeyinde **ilk okuma yazma, matematik ve hayat bilgisi** derslerinin sınıf öğretmeni tarafından işlenmesi gerektiğini düşünmektedir. **Oyun ve fizikî etkinlikler** dersi söz konusu olduğunda da sınıf ve branş öğretmenlerinin çoğuna göre bu dersi sınıf öğretmeni işlemelidir. Hem sınıf hem de branş öğretmenlerinin yarısından fazlasına göre, **müzik ve görsel sanatlar** derslerini ise branş öğretmenleri işlemelidir. Hem sınıf hem de branş öğretmenlerinin büyük çoğunluğu ilkokul 2-4. sınıf düzeyinde **Türkçe, hayat bilgisi, matematik, fen bilgisi ve sosyal bilgiler** derslerinin sınıf öğretmenleri, **yabancı dil, din kültürü ve ahlak bilgisi, görsel sanatlar, müzik ve oyun ve fizikî etkinlikler** derslerini ise branş öğretmenleri işlemelidir.

Araştırmada dikkat çeken önemli bir husus da sınıf öğretmenlerinin hemen hemen tamamının yabancı dil dersine branş öğretmenin girmesi gerektiği görüşünde olmalarıdır. Ayrıca araştırma sonuçlarına göre ilkokulda dersleri hangi öğretmenlerin işlemesi gerektiğine ilişkin sınıf ve branş öğretmenlerinin görüşlerinin benzer olmakla beraber; yapılan inceleme sonuçlarına göre ilkokul birinci sınıflarda sınıf öğretmenlerinin, “müzik dersini branş öğretmeni işlenmelidir” görüşü branş öğretmenlerine kıyaslandığında; branş öğretmenlerinin, “oyun ve fizikî etkinlikler dersini sınıf öğretmenleri işlemelidir” görüşü sınıf öğretmenlerine kıyaslandığında belirgin şekilde daha baskındır. Ayrıca ilkokul ikincidördüncü sınıflarda sınıf öğretmenlerinin, “Türkçe dersini sınıf öğretmeni işlenmelidir”, “matematik dersini sınıf öğretmeni işlenmelidir”, “oyun ve fizikî etkinlikler dersini branş öğretmenleri işlemelidir” ve “din kültürü ve ahlak bilgisi dersini branş öğretmenleri işlemelidir” görüşü, branş öğretmenlerine kıyaslandığında; branş öğretmenlerinin, “hayat bilgisi dersini branş öğretmeni işlenmelidir” görüşü ise sınıf öğretmenlerine kıyaslandığında belirgin şekilde baskındır.

Bu sonuçlara göre öğretmenler, genel kültür ve genel yetenek derslerinin sınıf öğretmenleri; özel yetenek, yabancı dil ve din kültürü derslerinin ise branş öğretmenleri tarafından işlenmesinin daha uygun olacağı görüşündedir. Ulaşılan bu sonuçların ilgili literatürdeki araştırma sonuçlarıyla örtüştüğü söylenebilir. Örneğin, sınıf öğretmeni adayları ve öğretmenler, sınıf öğretmenliği lisans programlarında bulunan müzik öğretimiyle alakalı derslerin temel düzeyde bazı beceriler kazandırsa da, alınan bu eğitimle müzik eğitimi dersinin ilkokulda müzik dersi işlemek için yeterli olmadığını ve bu dersi branş öğretmenin işlemesinin daha verimli olacağını düşünmektedirler (Özmen, 2009; Şaktanlı, 2004; Özgül, 2017). Görsel sanatlar (Kacaaslan,2018) ile oyun ve fiziksel etkinlikler dersi (Güvendi & Serin, 2019; Dağdelen & Kösterelioğlu, 2015) için de durum benzer şekildedir. Ancak özel yetenek derslerine branş öğretmenleri girmelidir diyen öğretmenlerin bir kısmı bu derslere ilgili sadece bilgi eksikliği değil ilgi eksiklikleri de olduğunu da söylemiştir (Bahar, 2011). Bu durumda “müzik, görsel sanatlar ve oyun-fiziksel etkinlikler derslerine branş öğretmeni girmelidir” görüşünde olan öğretmenlerin, bu görüşünün temelinde ilgi eksikliği de olabilir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin Türkçe, matematik, hayat/sosyal bilgiler ve fen bilgisi derslerini sınıf öğretmeni işlemelidir görüşlerinin temelinde bu dersleri “temel ders” olarak kabul etmeleri; özel yetenek derslerini ise merkezi sınavlarda ölçülmeyen (başarının göstergesi sayılmayacak), boş zaman uğraşısı veya öğrencileri rahatlatmak için yapılan etkinlikler

toplamı olarak düşünmeleri (Kahraman,2007; Öztürk, 2006) yatıyor olabilir. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersi söz konusu olduğunda öncelikle şu hususa dikkat etmek gerekmektedir: İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin dil kültürü öğretmenlerine ilişkin algıları büyük oranda olumludur. Ayrıca din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri kendilerini ilkokulda da ortaokuldaki kadar yeterli ve başarılı bulmaktadır (Taş, 2019). Bu durumda bu araştırmanın örnekleme alınan öğretmenler, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi her ne kadar özel yetenek gerektiren bir ders olmasa da, içeriğindeki bazı kazanımların derinlemesine akademik bilgi gerektirmesi ve bu dersin kendine has özel öğretim yöntemlerinin olması dolayısıyla, bu derse branş öğretmenlerinin girmesini daha uygun bulmuş olabilirler.

Öğretmenlerin çok büyük çoğunluğu ilkokulda Yabancı dil dersine branş öğretmeninin girmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu budumun sebebi, sınıf öğretmenlerinin kendilerini en yetersiz buldukları dersin yabancı dil olması olabilir (Şad, 2010). Bu noktada ilköğretimde kademesinde akademik olarak da nispeten en az çalışılan konulardan birinin de ilköğretimde yabancı dil öğretimi olduğu hatırlanmalıdır (Bektaş, vd., 2013). Sınıf öğretmeni adaylarının, sınıf öğretmenliği lisans programını ve kendilerini yeterli bulup bulmadıkları üzerine yapılan çalışmalarda öğretmen adayları, genel olarak lisans programlarında özel yetenek öğretimi ve yabancı dil öğretiminden ziyade, genel kültür ve genel yetenek derslerinde daha iyi eğitim aldıklarını düşünmekte ve bu derslerde kendilerini daha yeterli bulmaktadır (Güveli vd., 2011; Öztürk, 2015; Akyıldız, 2018).

Bu çalışmada, sınıf ve branş öğretmenlerinin, ilkokulda hangi derslere branş ve hangi derslere sınıf öğretmeninin girmesi gerektiğine ilişkin görüşlerinin temelinde yatan düşüncelerini tespit etmek amacıyla da veri toplanmıştır. Bu verilerden elde edilen sonuçlar ise şu şekilde ifade edilebilir: Sınıf ve branş öğretmenleri genel olarak, ilkokulda, sosyal becerileri kazanmanın akademik becerileri kazanmaktan daha önemli olduğunu, bu nedenle derslere sınıf öğretmenlerin girmesi gerektiği; özel yetenekli öğrencilerin tespiti ve bu öğrencilerin eğitmesinde BİLSEM'lerin yeterli olacağı ayrıca ilkokulda branş öğretmenleri derslere girdiğinde, ilkokulların sahip olduğu fiziksel imkanlar ve öğrencilerin gelişim düzeylerinin, branş öğretmenlerinin performansını olumsuz etkileyeceği, öğrencilerinin kaygı düzeyinin artacağı, öğrencilerin farklı öğretmenlere uyum sağlamada zorlanacağı görüşlerine katılmaktadır. Ancak yine hem sınıf hem de branş öğretmenlerine göre ilkokuldaki derslerin içerikleri alan uzmanlığı gerektirmekte, özellikle yabancı dil, beden eğitimi, müzik ve görsel sanatlar dersleri ise farklı özel öğretim yöntemleri gerektirmektedir. Sınıf ve branş öğretmenlerinin görüşlerinin farklılaştığı noktalar ise şunlardır: Sınıf öğretmenleri, sınıf öğretmenliği bölümlerinde verilen eğitimin ilkokuldaki tüm dersleri vermek için yeterli olduğunu; sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre öğrencilerle daha güçlü duygusal bağ kurabileceğini ve branş öğretmenlerinin ilkokul öğrencilerinin akademik seviyelerine inmede sıkıntı yaşayacağını düşünmektedir. Buna mukabil branş öğretmenleri ise, branş öğretmenlerinin ilkokulda öğrencilere daha fazla bilgi/beceri kazandırabileceğini düşünmektedir.

Öğretmenler genel olarak anaokullarının bir, ilkokulların beş, ortaokulların üç ve liselerin ise dört yıl olması (1+5+3+4) gerektiği görüşündedir. Sınıf öğretmenlerinin "ilkokullar beş yıl olmalıdır görüşü" branş öğretmenleriyle kıyaslandığında daha baskındır. Diğer bir deyişle sınıf öğretmenlerinin çok daha büyük bir kısmı ilkokulların beş yıl olması gerektiğini düşünmektedir. Bu sonuç ilgili literatürdeki bazı araştırma sonuçlarıyla (Doğan, 2014 a-b) örtüşmemektedir. Bu çalışmalarda öğretmenlerin 4+4+4 şeklinde ifade

edilebilecek mevcut sistemi daha olumlu bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak ilgili literatürde öğretmenlerin, mevcut sistemi altyapı yetersizliği, pilot uygulama yapılmadan sisteme geçilmesi, özellikle 5. sınıfların ortaokula dâhil edilmesi nedeniyle (Memişoğlu & İsmetoğlu, 2013) olumlu bulmadığı sonucuna ulaşan çalışmalar (Cerit, 2014; Dinç, dv. 2014; Karadeniz & Ulusoy 2015; Aybek & Aslan 2015; Özenç vd. 2016) mevcuttur. Bu araştırmaya katılan öğretmenlerin %90'nunun beş yıl üzeri kıdeme sahip olduğu diğer bir deyişle ilkokulların hem beş yıl ve dört yıl olduğu dönemlerde de öğretmenlik yaptıkları ve her iki sistemi de tecrübe ettikleri düşünüldüğünde, öğretmenlerin ilkokulların beş yıl olması gerektiğine ilişkin görüşlerinin de tecrübeye dayalı olduğu söylenmelidir.

Eğitim kademelerini hangilerinin zorunlu olması gerektiğine dair öğretmen görüşlerine bakıldığında, öğretmenlerin tamamının ilkokulun zorunlu olması gerektiği hususunda hemfikir olduğu; öğretmenlerin büyük çoğunluğunun anaokulu ve ortaokulların da zorunlu olması gerektiğini görüşünde oldukları söylenebilir. Ancak öğretmenler genel olarak liselerin isteğe bağlı olması gerektiğini düşünmektedir. Anaokullarının zorunlu olması gerektiğini düşünen sınıf öğretmenlerinin oranı branş öğretmenlerine kıyasla daha fazladır. İlkokulların anaokulundan sonra gelen kurum olması ve anaokuluna giden ve gitmeyen öğrenci arasındaki farkı en net şekilde sınıf öğretmenlerinin gözleme imkanının olması bu sonucun çıkmasında etkili olabilir.

Tüm bu sonuç ve tartışmadan hareketle, sınıf öğretmenlerinin ilkokul öğrencileriyle hem daha fazla duygusal bağ kurdukları, hem bu öğrencilerin gelişim özelliklerini bildikleri, hem ilkokulda kazandırılması amaçlanan akademik bilgi/becerilerin çok ayrıntılı olmaması hem de ilkokul öğrencilerinin sınıf öğretmenine duygusal olarak bağlandıkları ve branş öğretmenlerinin derslerinde kaygılarının artmasından dolayı, ilkokulda mümkün olduğunca fazla derse sınıf öğretmenlerinin girmesinin daha uygun olacağı söylenebilir. Ancak hem sınıf hem de branş öğretmenleri genel olarak ilkokuldaki özel yetenek, yabancı dil ve din kültürü ve ahlak bilgisi derslerini işlemenin daha farklı bir uzmanlık gerektirdiğini düşünmektedir. *Bu durumda sınıf öğretmenliği lisans programlarında Türkçe, sosyal bilgiler, fen bilgisi ve matematik alanında değil sadece 6-11 yaş öğrenci grubuyla ilgili olmak üzere, yabancı dil eğitimi, beden eğitimi, müzik eğitimi, resim-iş eğitimi ve din kültürü ve ahlak bilgisi eğitiminde, yan alanların açılması; öğretmen adaylarının isteği ve yeteneği göz önünde bulundurularak bu yan alanlarda da eğitim alması ve ilkokullarda bu derslerin bu yan alanlardan mezun olan sınıf öğretmenlerince verilmesi bir çözüm önerisi olarak sunulabilir.*

#### KAYNAKÇA

- Ada S. & Baysal Z. N. (2013). Pedagojik- Androgojik Formasyon ve Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme. Ankara: Pegem.
- Akyıldız, V. (2018). Okul öncesi ve sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilere yönelik STEM eğitimi öz yeterlilik düzeylerinin incelenmesi: İstanbul Aydın Üniversitesi örneği. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul: Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Akyüz, Y. (2001). Türk Eğitim Tarihi. İstanbul: Alfa yayınları.
- Aybek, B. & Aslan, S. (2015). Ortaokul öğretmenlerinin 4 + 4 + 4 kesintili zorunlu eğitim sistemine yönelik yaşadıkları sorunlar (Elâzığ ili örneği). İlköğretim Online, 14(2), 770-786.
- Bahar S. (2011). Güzel sanatlar anabilim dalı resim-iş eğitimi bilim dalı sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenliğinde okuyan öğrencilerin görsel sanatlar ile ilgili görüşleri.

- (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Becker, K. & Park, K. (2011). Effects of integrative approaches among science, technology, engineering, and mathematics (stem) subjects on students' learning: a preliminary meta-analysis. *Journal of STEM Education: Innovations and Research*, 12(5-6), 23-37.
- Bektaş, M., Dündar, H. & Ceylan, A. (2013). Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (USOS) Bildirilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2).
- Carneiro, P. (2008). Equality of opportunity and educational achievement in Portugal. *Portuguese Economic Journal*, 7(1), 17-41.
- Cerit, Y. Akgün, N., Yıldız, K. & Soysal, M. R. (2014). Yeni eğitim sisteminin (4+4+4) uygulanmasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri (Bolu İli Örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 59-82.
- Çinkır, Ş. & Kurum, G. (2017). To be appointed or not to be appointed: The problems of paidteachers. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(3), 9-35.
- Creswell, J. W. (2011). *Educational Research: Planning, Conducting and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (3. Ed.). USA: Pearson Education Inc.
- Dağdelen, O. & Kösterelioğlu, İ. (2015). İlkokullardaki oyun ve fiziki etkinlikler dersinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(19), 97 – 128.
- Dinç E. Uzun, C. & Çoban, O. (2014). Eğitimde kademeler arası geçişle ilgili öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7(3), 209-235.
- Doğan, S. Demir S. B. & Pınar, M. A. (2014). Evaluation of the 4+4+4 continous compulsory education in line with the opinions of classroom teachers. *İlköğretim Online*, 13(2), 503-517.
- Doğan, S. Uğurlu C. T. & Demir, A. (2014). 4+4+4 eğitim sisteminin okul paydaşlarına olumlu ve olumsuz etkilerinin yönetici görüşlerine göre incelenmesi, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13(1), 115-138.
- Erol, M. & Başaran, M. (2020). İlkokul öğrencileri sınıf öğretmeni değişimini nasıl algılıyor? *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(4), 1196-1213.
- Griffin, P. MacGaw, B. & Care, E. (2012). *Assessment and Teaching of 21st Century Skills*. Heidelberg: Springer.
- Güveli, E., İpek, A. S., Atasoy, E. & Güveli, H. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının matematik kavramına yönelik metafor algıları. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 2(2), 140-159.
- Güzelbey, B. B. (2006). İlköğretimin 1. 2. 3. Sınıf Öğretmenliği ile 4. 5. Sınıf Öğretmenliğinin Uzmanlık Alanına Dönüştürülmesine İlişkin Bir Araştırma (Gaziantep Örneği). (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kahraman, A. Derya (2007), Sınıf Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersi Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşleri ve Çözüm Önerileri. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir*.
- Karadeniz, O. & Ulusoy, M. (2015). 4+4+4 eğitim sistemi ile sosyal bilgiler eğitiminde ortaya çıkan kaotik durumlar hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 5(1), 99-108.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kennedy, T. & Odell, M. (2014). Engaging students in STEM education. *Science Education International*, 25(3), 246–258.
- Kocaarslan, G. E. (2018). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin görsel sanatlar dersinin öğretimine yönelik öz-yeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale: Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Lai, E. R. & Viering, M. (2012). *Assessing 21st century skills: Integrating research findings*. Vancouver: National Council on Measurement in Education.
- Maulana, R. Opdenakker, M. C. & Bosker, R. (2016). Teachers' instructional behaviors as important predictors of academic motivation: Changes and links across the school. *Learning and Individual Differences*, 50, 147-156.
- Memişoğlu, S. & İsmetoğlu, M. (2013). Zorunlu eğitimde 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 14-25.
- Nurmi, J. E. (2012). Students' characteristics and teacher-child relationships in instruction: A metaanalysis. *Educational Research Review*, 7(3), 177–197.
- Özenç, E. G., Özcan, Z. E., Güçlü, F. & Güney, E. K. (2016). 4+4+4 Eğitim Sisteminin Beşinci Sınıf Öğrencilerine Yansıması: Öğretmen Görüşleri, *İlköğretim Online*, 15(2), 560-580.
- Özgül, İ. (2017). Sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin öğretmen eğitimi programında müzik eğitimine ilişkin tutumları. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25, 2491 – 2506.
- Özmen, S. (2009). Sınıf öğretmenliği bölümü dışında farklı fakülte ve bölümlerden mezun sınıf öğretmeni olarak atanmış öğretmenlerin müzik dersindeki mesleki yeterliliklerine ilişkin görüşleri (Erzurum Oltu ilçesi örneği). (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öztürk, A. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf öğretmenliği lisans programında yer alan coğrafya derslerine ilişkin görüşleri. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Şad, S. N. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının çocuklara yabancı dil öğretimi konusundaki yeterlilik algılarının ve isteklilik düzeylerinin incelenmesi. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (20- 22 Mayıs 2010), Elazığ.
- Şaktanlı, C. 2004. Eğitim fakülteleri ilköğretim bölümleri sınıf öğretmenliği anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin lisans programında verilen müzik eğitimi derslerine ilişkin görüşleri. 1924–2004. *Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*, Isparta, Türkiye Mart 7-10.
- Yılmaz, K. & Tosun, M. F. (2013). Öğretmenlerin eğitim inançları ile öğretmen öğrenci ilişkilerine yönelik görüşleri arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 205-218.
- Taş, H. (2019). İlkokul öğrencilerinin din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ile din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenine ilişkin metaforları. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dergisi*, 23(1) 29-51.
- Telli, S., Brok, P. & Çakıroğlu, J. (2008). Öğretmen ve öğrencilerin ideal öğretmen hakkındaki görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), 118-129.
- Türk, İ. C. (2006). Osmanlı devleti ilk öğretim okulları tarih müfredat programları - tarih öğretim usulleri. *KKEFD/İOKKEF*, 14, 333-346.

- Üst, E. (2015). Son sınıf öğrencilerinin ilkokuma yazma öğretimine ilişkin bilgi düzeyleri ile tutumlarının incelenmesi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Zengin, M. (2013). Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin eğitim öğretim yeterlik algıları din kültürü ve etik bilgi öğretmenlerinin eğitim yeterlilik algıları. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 27, 1-28.
- Zengin, M. (2019). Sınıf öğretmenliği adaylarının oyun ve fiziksel etkinlikler dersine yönelik tutumları ile fiziksel aktiviteye katılım motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 18(72), 1922-1933.